

В.А. Гросул, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.В. Попова, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ»

Сучасні суспільство й економіка знань, які розбудовуються в Україні, передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів для управління різними аспектами економічної активності та визначення стратегічних питань розвитку суспільства. Підготовка фахівців, вимагає як засвоєння певних знань, формування вмінь і навиків, так і проведення наукових досліджень. З цією метою новий підхід до магістерської освіти передбачає надання студентам можливості оволодіти певними компетентностями.

Інтегральною компетентністю у професійній підготовці фахівців зі спеціалізації «Бізнес-адміністрування» (спеціальність «Менеджмент») визначено здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Різні підходи до реалізації магістерської підготовки спричиняють необхідність формування як загальних, так і відповідних специфічних компетентностей залежно від спеціальності. Компетентності мають бути спрямовані на задоволення вимог певної галузі знань і суспільства в цілому, зокрема, попиту на ринку праці.

У межах проекту Європейської комісії Тьюнінг, що з 2000 р. займається виробленням узгоджених позицій з організації вищої освіти згідно з вимогами Болонського процесу, експертними групами презентовано три типи загальних компетентностей:

—інструментальні: здатність до пізнання, методологічні, технологічні та лінгвістичні вміння і спроможності;

—міжособистісні: індивідуальні здатності, такі як соціальна взаємодія та співпраця, навички спілкування;

—системні: здатності та вміння стосовно систем – комбінація розуміння, сприйнятливості та знань, спираються на попередньо надбані інструментальні та міжособистісні компетентності.

До переліку загальних компетентностей для фахівців з вищою освітою за спеціалізацією «Бізнес-адміністрування» можна віднести:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
3. Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті.
4. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування інформації з різних джерел та прийняття рішень.
5. Здатність організовувати та мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді.
6. Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.
7. Вміння виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.

Розробниками стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» пропонуються наступні спеціальні компетентності:

1. Вміння обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту.
2. Здатність до управління організацією, її змінами.
3. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації.
4. Встановлювати критерії, за якими організація визначає подальші напрямки розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
5. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.
6. Здатність до ефективного використання та розвитку людських ресурсів в організації.
7. Вміння створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
8. Навички формування та демонстрування лідерських якостей.
9. Здатність розробляти проекти та управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.
10. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

Наразі перед вітчизняною вищою школою стоять виклики щодо того, як можна найкраще сприяти розвитку компетентностей на другому циклі підготовки через організацію та змістове наповнення магістерських програм.